

LINDO Y QUERIDO

İnsanlar o yolu, o kavşağı, bunun ne kadar sık yaşandığını biliyordu. Gazete olay yerinin, yoldaki motosikletin ve not defterine bir şeyler yazan polis memurunun fotoğrafını bastığında orayı tanıdılar. Yalnızca sisli havada olabilecek bir kazaydı. Fakat güpegündüz, yaz günü gençler Fresno'dan ya da her nereye gittilerse oradan dönerken olmuştu ve ikisi de kask takmamıştı. En azından Isidro kurtuldu, dedi insanlar, kazayı gazetede gördüklerinde. Öbür çocuk, Gold Sokak'ta oturan üçüzlerden biri hemen oracıkta ölmüştü.

Şimdi Sierra Yolu'ndaki, önünde araba olmayan küçük mavi evde oturan annesine bakalım. Kadın kim bilir ne yapacak? İnsanlar günlerden beri, arabayla kadının evinin önünden geçerken yavaşlıyor. Geceleri evde ışıklar yanmıyor ama herkes kadının orada olduğunu biliyor. Belki de Isidro'yu yatırdığı oda arka taraftadır, küçük bir lambayla hafifçe aydınlanıyordur. Bütün iyi anneler gibi kadın o odada uyuyor, oğlunu gözlüyordur ve sabah olduğunda kadının arkadaşlarından biri belki o gün ona yemek yapmak veya yemek malzemesi getirmek için eve geliyordur. Ama hayır. Ev sessiz. O zavallı çocuğun orada olduğunu, ön kapının kapalı olduğunu ve hiç açılmadığını bilmeniz mümkün değil.

Fakat kapı açılıyor çünkü Isidro'nun annesi işe gitmek ve hayatına devam etmek zorunda. Isidro'nun annesi, kasabanın iyi kesiminde oturan bir kadın için çalışıyor, tanımlanması gerekmeyen bir iş yapıyor. Ne yaptığını, nasıl yaptığını ve yaptığı işin ne kadar zor olduğunu anlarsınız. Isidro'nun annesi bu işi bulduğu için şanslı olduğunu biliyor çünkü bunca yıldır Valley'de yaşadığından, yaşam şartlarının çok daha kötü olabileceğinin farkında. Isidro'nun annesinin yasal bir kimlik belgesi yok; ismini, bu dünyaya geldiği günü, ait olduğunu iddia edebileceği ülkeyi doğrulayacak bir kâğıt parçasına sahip değil. Yanında çalıştığı kadın ona Connie diyor çünkü gerçek ismi Concepción ve bu ismin İngilizce söylenişi kutsal şeylere saygısızlığı çağırıyor. Kimlik belgesinde ve sosyal güvenlik kartında bu isim yazıyor: Connie Islas, ikinci isim yok, Concepción da yok ama Connie'nin umurunda değil. Evrak sahte, ona bin beş yüz dolara patladı ve kim olduğunu soranlara göstermek için yapıldı. Ödediği paraya şu âna kadar değdi. Yanında çalıştığı kadın ona fazladan para veriyor, her cuma küçük bir deste faturasını ödüyor, bu kadarı bile gayet iyi.

Oğlunun başına gelenlere rağmen Connie, Sierra Yolu'ndaki evinden çıkıp kasabanın iyi tarafına doğru yola koyuluyor, elindeki plastik plaj çantasında öğle yemeğiyle bir şişe su var. Kasabanın güney kesimindeki yollar öyle dar ki yol çizgilerine ihtiyaç yok, mahalledeki arabaların yan yana geçebilmeleri için yavaşlamaları gerekiyor. Kasabanın Connie'nin oturduğu kesiminde otlarla kaplanmış boş alanlar var, evler bazen boyanır, ağaçlar zalimce budanır. Connie yürüyerek işe giderken bütün bunları geçer, komşularının çimenliklerinin sokağa karıştığı yerdeki aşınmış çimenlerin üzerinden dikkatle geçer. Connie lisenin önünden geçerken oğlunu düşünür, dükkanların kapalı olduğu kasaba merkezinden geçer çünkü saat henüz dokuz olmamıştır, önündeki bayrağı rüzgârda hafifçe dalgalanan

postaneyi geçer, çizgili direği gece gündüz dönen berberi geçer, araba yıkamacıyı ve benzin istasyonunu geçer, giderek güzelleşen evleri, geniş kaldırımlardaki giderek yeşillenen çimenleri, yoğun ve koyu renk asfaltlı yolları geçer ve çimenliğinde alakasız kayalar, garajında iki araba ve işe giderken ona çekingence el sallayan bir koca bulunan eve gelir.

Yanında çalıştığı kadının ismi Georgia ve her sabah Connie'ye İngilizce yazılmış yapılacak işler listesini verir. Connie'nin dili öğrenmesi için Georgia ona bu şekilde yardım ediyor. Connie o kadar uzun yıllardır Georgia için çalışıyor ki liste artık yalnızca kelimelerden ibaret: bulaşıklar, çamaşırlar, toz alma. Ev düzenli. Connie pencere denizliklerini, dolap raflarını, mutfak çekmecelerini, çamaşır sepetlerini, kocanın çoraplarını etrafta bırakma alışkanlığını, antrede büyük saksılara ekilmiş bitkileri, Georgia'nın çocuklarıyla torunlarının çeşitli duvarlara asılmış portrelerini bilir. Connie onların tam olarak nelere sahip olduklarını, mücevherlerin yerini, Georgia'nın cüzdanıyla çek defterini nerede tuttuğunu, Georgia'nın neyin kayb olduğunu fark edeceğini bilir ve bu yüzden bir şeyler almanın; küçük ve kolayca gizlenebilecek, bir şekilde oraya kadar gidebilirse Fresno'daki rehincilerde paraya çevirebileceği bir şeyler almanın cazibesine hiç kapılmaz.

Ancak bugün, Connie'nin kazadan sonraki ilk günü. Georgia'nın evi sessiz ve ana yatak odasının kapısı kapalı. Connie sabahki işlerini yapmaya başlıyor ve evi epey düzenli bir hâlde bulmak onu şaşırtıyor. Bir an için, yokluğunda Georgia'nın başka bir kadını işe alıp almadığını düşünüyor ama toz hiç güzel alınmamış, o yüzden bu işe Georgia'nın kalkıştığını anlıyor. Öğle vakti, Connie plastik plaj çantasını alıp arka bahçeye gidiyor. Her gün öğle yemeğini orada yer, gölgedeki küçük taş bankta, bahçe salıncağında ya da çimenliğin kö-

şesindeki küçük çardakta oturur. Bugün küçük çardağın rahatlığını istiyor.

Bazen düşünüyor da fıstık ezmeli, içine birkaç yaz meyvesi koyulmuş tortilla yediğine inanmıyor. Çok daha yoksul olabilirdi. Isidro yedi yaşındayken kocası onu terk etmişti ve tanıdığı aynı durumdaki kadınlar başka yerlere taşınmak zorunda kalmıştı. Ama o hâlâ aynı evde oturuyor çünkü kocası kirayı ödüyor ve ona teşekkür etmek zorunda değil. Isidro'nun ölümü hiçbir şeyi değiştirmeyecek. Georgia ile kocası onu çalıştırmaya devam ediyor, böylece Connie devlet kurumlarına gitmek zorunda kalmayacak, sahte evrakları hiçbir zaman incelenmeyecek. Kendisi Connie olmadığını, 1 Haziran 1955'te Del Rio, Texas'ta doğmadığını biliyor ancak birileri doğmuş. Kendisi Texas'a hiç gitmedi.

Öğle yemeğini yerken anne babasını, onlara nasıl da güvenmediğini, kendisi daha küçücükken anne babasının onu kocaya verdiklerini düşünüyor. Ona söylediklerinin çoğunun bir yalan, bir şaşırtmaca olduğunu biliyor. Babası, ısrarla 9 Mayıs'ta doğduğunu söylerdi. Annesiyse 10 Mayıs'ta. Yine de onlara bu korkunç haberi vermenin anlamı yok. Eskiden, evine göndereceği mektupları Connie için yazan bir kadın vardı ve hiç cevap gelmeyince, bu kadın ona mektupların genelde Meksika'da kaybolduğunu ve hiç teslim edilmediğini söylemişti.

Connie'nin geçinmek için kendi yöntemleri var ve aptal bir kadın değil. Bir sürü insan berbat hâlde. Bir sürü insan böyle arka bahçelerde oturamıyor. Aslında değişen ne, diye düşünüyor. Connie, bu sabah işe gitmek için Sierra Yolu boyunca yürürken insanların onu gördüğünü biliyor. İnsanların orada, artık tek başına olduğu o küçük mavi evde ne yaptığını merak ettiklerini biliyor.

Bu durumu dayanılamayacak kadar acıklı bulan birkaç komşu vardır kesin, diye düşünüyor. Kimsenin bu kadar yalnız kalmak is-

teyebileceğine, kimse olmadan bunca zaman dayanabileceğine, hemen yardıma gelecek ailesinin olmadığına inanamayan komşular. İştten eve döndükten sonra kapısını çalmak, onun için yapabilecekleri bir şey olup olmadığını, öndeki merdivenlerde oturup yüksek sesle düşünmek, birileriyle konuşmak isteyip istemediğini sormak istiyorlardır muhakkak. Yine de Connie içten içe onları geri çevireceğini biliyor.

Şişeden su içiyor ve evin içinde bir hareketlenme olduğunu fark ediyor. Georgia yatak odasından çıkıp mutfığa gelmiş. Gölgesi perdelerin arkasından görünüyor. Connie, Sierra Yolu'ndaki insanların kendi mutfaklarından onun evine baktığını hayal ediyor. Mavi evde tek başına olduğu için hissettikleri berbat duyguyu hafifletmek istediklerini hayal ediyor. Connie'nin evde olmayacağını bile bile ön kapısına gidiyor ve kapıyı çalıyorlar. Kapıyı çalıp delikli dantel şeritli sarı perdeler ve çentilmiş üst kısmından beyaz boya parçaları görünen çentikli siyah kapı koluna bakıyorlar. Çerçevesine aceleyle cam levha yerleştirilmiş geniş bir kapı bu. Connie, iş bittiğinde kenarlara çekilen yeşil gri macunu ve üzerindeki halka halka parmak izlerini hatırlayabiliyor. Oturma odasında açık bıraktığı vantilatör perdeleri biraz kıpırdatıyor. Delikli dantel şerit hafifçe sallanıyor, duruyor, tekrar sallanıyor. Ama şu an gündüz vakti ve evde kimse yok.

Georgia pek işine karışmaz, bu yüzden kadın mutfak perdelerinin arasından baktığında ve göz göze geldiklerinde, Connie onu yakaladığı için kendini suçlu hissediyor. Georgia, şimdi yatak odasına kapanmaktan duyduğu rahatlıktan uzaklaşıp buraya gelecek.

Georgia'nın kocası her şeyi alıyor. Georgia'nın o kadar çok şeyi var ki kullanmadıklarını Connie'ye veriyor. Georgia, zaman zaman yatak odasındaki dolapları düzenler ve Kurtuluş Ordusu'na gidecek kıyafetleri ayırır. Georgia kısa boylu, Connie'ye oturma odasında to-

zunu aldığı kalın masaları hatırlatan bacakları olan, bodur bir kadın. Georgia'nın şık pantolonları ve elbiseleri ona olmaz ama Georgia bazen eline bir şey alır ve Connie'ye isteyip istemediğini sorar.

Ah, Georgia'nın ona verdiği şeyler: Yepyeni bir renkli televizyon, on üç inç ekran, Betamax video oynatıcı, her iki yılda bir kışlık palto, yağmurluklar, öğle yemeğini taşıması için plastik plaj çantası, İngilizce olduğu için Connie'nin anlamadığı ama kadınların fotoğrafları ona en sevdiği şarkıcı Yolanda del Rio'yu hatırlattığı için yine de dinlediği Crystal Gayle ve Loretta Lynn plakları, birçok parçası kırılan ve hiç kullanmasa da çay fincanlarıyla tabakları mutfak dolabında dizili duran eski bir yemek takımı, Isidro büyüyünce giysin diye kocasının işe giderken artık giymediği gömlekler ve kravatlar, yıkadık-tan sonra arabasını kurulasın diye kocasına vermektense Connie'ye verdiği sertleşmiş havlular.

Connie'nin en kıymetli varlığı, Georgia'nın ona üç yıl önce verdiği nevresim takımı. Çok iyi durumdaydı, Mısır pamuğundan, "Sekiz yüz atkı," demişti Georgia ona. "Veya öyle bir şey. Bunun ne demek olduğunu biliyor musun? Atkı sayısının?" Kremi bej rengindeki nevresim takımı Georgia'nın evindeki kadar havalı ve hoş görünmemişti. Connie'nin yatağı daha küçüktü ve lastikli çarşaf kullanamıyordu. Fakat Connie nevresim takımını el üstünde tutardı, arka bahçede birazcık sıvı deterjanla bir kovanın içinde yıkayıp çamaşır ipine astıktan sonra birkaç adım geri çekilir ve rüzgârda dalgalanan kumaş gururla izlerdi.

Fakat gurur muazzam, ezici bir ağırlıkta olabilir. Connie o guruh evde tek başınayken, Isidro ilk defa yatağını islattığı zaman -oğlunun ağırlığını, yataktaki çarşafı değiştirmek için oğlunun bedenini yönlendirmenin ne kadar uzun sürdüğünü fark ettiğinde- hissetti. İspanyolca bilen hastane personelinin söyledikleri, işi bitirmek için uğraştığı bir saat içinde sürekli aklına geldi: *Oğlunuzun bakım para-*